

Dosar nr. 3ra-146/21

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: A. Paniș)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău: (jud: V. Clima, M. Guzun, Gr. Dașchevici)

DECIZIE

24 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoria

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Balan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova împotriva hotărârii din 03 martie 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 13 martie 2019 Serghei Balan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 08 iunie 2018, a atins vârsta de pensionare prevăzută de art. 41 al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii și a obținut dreptul la pensie pentru limită de vârstă, iar în baza cererii de pensionare din 05 octombrie 2018, prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 92/2018/44749 din 25 octombrie 2018, i-a fost stabilită pensia, însă din stagiul total de cotizare au fost excluse nejustificat și ilegal 3 perioade reale de activitate de muncă cu diferite durate, fiind stabilit eronat stagiul de cotizare de 29,5 ani.

A relatat reclamantul că la 10 ianuarie 2019 a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere prealabilă, prin care a solicitat recalcularea pensiei pentru

limită de vârstă, iar la 20 februarie 2019 a recepționat răspunsul nr. B-79/19; B-131/19 din 18 februarie 2019, prin care solicitările sale au fost respinse.

Reclamantul consideră că este ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale, deoarece conform datelor din carnetul de muncă, stagiul de cotizare pentru perioada studiilor în instituția de învățământ superior de zi a constituit 5 ani; în perioada 01 octombrie 1991-12 mai 1998 a activat în cadrul SRL „Firma broker „Balans”, stagiul însumând 6 ani și 7,5 luni; în perioada 15 mai 1998-15 aprilie 2001 a activat în diferite funcții în cadrul SRL „Pamel Enterprise”, constituind, conform mențiunilor din carnetul de muncă, 2 ani și 11 luni, iar în perioada 01 decembrie 2010-31 martie 2017 a activat în cadrul SRL „KWB Group”, stagiul însumând 6 ani și 4 luni. A prezentat organului de asistență socială actele confirmative, însă acesta nu a luat în considerare integral perioadele vizate.

A solicitat reclamantul anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-79/19; B-131/19 din 18 februarie 2019, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze cuantumul pensiei stabilite anterior, cu includerea recalculării stagiului total de cotizare, luându-se în considerare vechimea în muncă pentru: perioada studiilor în instituția de învățământ superior de zi, cu o prelungire a stagiului total de cotizare cu 3 luni, perioada din 24 august 1973 până la 01 septembrie 1973 și din 16 iunie 1978 până la 01 septembrie 1978; perioada reală de activitate de muncă în cadrul SRL „Firma broker „Balans”, cu includerea suplimentară a vechimii în muncă de la 01 ianuarie 1997 până la 12 mai 1998 și cu o prelungire a stagiului total de cotizare cu 1 an și 4,5 luni; pentru perioada reală de activitate de muncă a sa în cadrul ÎM „Pamel Enterprise” SRL cu includerea suplimentară a vechimii în muncă de la 01 ianuarie 1999 până la 15 aprilie 2001, cu o prelungire a stagiului total de cotizare cu 2 ani și 4 luni, potrivit certificatului de confirmare nr. 2071 din 11 iulie 2011; perioada reală de activitate de muncă a sa în cadrul ÎM „KWB Group” SRL, cu includerea suplimentară a stagiului de muncă de la 01 ianuarie 2016 până la 31 martie 2017, cu o prelungire a stagiului total de cotizare cu 1 an și 4 luni, potrivit certificatului de confirmare din 15 ianuarie 2018; obligarea părții să stabilească un stagiul complet de cotizare, recalcularea cuantumului pensiei, pornind de la stagiul complet de cotizare și cu dispunerea achitării diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită anterior, începând cu 05 octombrie 2018, ținând cont de indexarea ulterioară de la 01 aprilie 2019; reparare prejudiciului moral în sumă de 2000 de lei.

Prin hotărârea din 03 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani acțiunea înaintată de Serghei Balan a fost admisă și s-a recunoscut ca fiind ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-79/19; B-131/19 din 18 februarie 2019 privind efectuarea recalculării pensiei pentru limita de vârstă; s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să dea curs cererii prealabile înaintate de reclamant și să includă în stagiul total de cotizare vechimea în muncă pentru următoarele perioade:

perioada studiilor în instituția de învățământ superior la zi din 24 august 1973 până la 01 septembrie 1973 și din 16 iunie 1978 până la 01 septembrie 1978;

perioada de activitate la SRL „Firma broker „Balans” din 01 ianuarie 1997 până la 12 mai 1998;

perioada de activitate la ÎM „Pamel Enterprise” SRL din 01 ianuarie 1999 până la 15 aprilie 2001;

perioada de activitate la ÎM „KWB Group” SRL din 01 ianuarie 2016 până la 31 martie 2017;

s-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul reclamantului compensația pentru prejudiciul moral cauzat în sumă de 2000 de lei.

Prin încheierea din 16 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a respins cererea lui Serghei Balan privind emiterea unei hotărâri suplimentare.

La 07 aprilie 2020, în cadrul termenului de atac instituit de art. 232 alin. (1) Cod administrativ (în contextul suspendării prin anexa la Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale nr. 1 din 18 martie 2020 a termenului de procedură), Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 03 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii, prin care să fie respinsă acțiunea lui Serghei Balan.

Prin decizia din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova împotriva hotărârii din 03 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 30 octombrie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, iar la data de 31 decembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, a depus motivarea recursului, ulterior fiind confirmată prin prezentarea acesteia pe suport de hârtie cu semnătura olografă (f.d. 173, 181).

Recurenta consideră decizia instanței de apel ca fiind una neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și de instanța de apel ca fiind stabilite.

Cu referire la pretenția privind repararea prejudiciului moral, recurenta a indicat că pârâțul Serghei Balan nu a adus probe în acest sens, astfel purtând un caracter declarativ.

La 18 ianuarie 2021 intimatul Serghei Balan a depus referință, iar la 15 martie 2021 a depus supliment la referință, prin care a solicitat respingerea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 07 octombrie 2020, fiind notificată recurentei Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 04 decembrie 2020, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 168). Prin urmare, recursul depus la 31 decembrie 2020 este în termen.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de

Justiție, examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, a considerat că acesta este admisibil, motiv pentru care prin încheierea din 10 februarie 2021 a fost numit pentru examinare în complet de 5 judecători.

Conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiuni în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Din înțelesul logico-juridic al art. 195 și 258 alin. (3) din Codul administrativ cert rezultă că, procedura de contencios administrativ dedusă judecătii în prezenta speță urmează a fi judecată în coroborarea Dispozițiilor Codului de procedură civilă cu cele din Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018.

În această consecvență, în speță, instanța de recurs urmează să se conducă de împuternicirile de care a fost investită prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului, au fost expuse cu suficientă claritate.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, decizia din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 03 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, urmează a fi casate și emisă o nouă decizie de respingere a acțiunii depuse de Serghei Balan.

Instanța de recurs remarcă că conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

La rândul său, aplicabile litigiului sunt și prevederile art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) Cod administrativ, conform cărora pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La acest capitol, Colegiul reține și prevederile art. 219 alin. (1)-(3) Cod administrativ, potrivit cărora instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Recapitulând esența litigiului în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanță și confirmată de părți.

Astfel, conform probatoriului acumulat la materialele cauzei, se atestă că la data de 05 octombrie 2018 reclamantul Serghei Balan s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale, oficiul teritorial Râșcani, cu cererea nr. 92/2018/3071, prin care a solicitat stabilirea pensiei pentru limită de vârstă (f.d. 84).

La data de 24 octombrie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale, oficiul teritorial Râșcani, a emis decizia privind stabilirea pensiei pentru limită de vârstă pentru stagiul incomplet, în cuantum de 3 756,62 de lei, lunar (f.d. 82-83).

Reclamantul consideră că, din stagiul total de cotizare calculat și stabilit de Casa Națională de Asigurări Sociale au fost excluse în mod nejustificat 3 perioade de activitate de muncă de diferite durate, așa încât Casa Națională de Asigurări Sociale a stabilit un stagiul de cotizare incomplet, adică de 29,5 ani.

Reclamantul a menționat că stagiul de cotizare este mai mare decât cel stabilit de Casa Națională de Asigurări Sociale. Astfel, în total, prin decizia sa, Casa Națională de Asigurări Sociale a redus, în mod nejustificat stagiul de cotizare real cu 3 ani și 9 luni.

Nefiind de acord cu decizia enunțată, la dat de 10 ianuarie 2019, reclamantul a depus cerere prealabilă, prin care a solicitat recalcularea pensiei stabilite, cu includerea în calculul stagiului de cotizare a perioadei de studii, perioadei de activitate la ÎM „Pamel Interprise”, la ÎM „KWB Group” și la SRL „Firma broker „Balans”.

Prin răspunsul nr. B-79/19; B-131/19 din 18 februarie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a respins solicitările reclamantului Serghei Balan (f.d. 14).

Din considerentele enunțate, Serghei Balan s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune, solicitând:

-anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-79/19; B-131/19 din 18 februarie 2019;

-obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze cuantumul pensiei stabilite anterior, cu includerea recalculării stagiului total de cotizare, luându-se în considerare vechimea în muncă pentru perioada studiilor în instituția de învățământ superior de zi cu o prelungire a stagiului total de cotizare cu 3 luni, din 24 august 1973 până la 01 septembrie 1973 și din 16 iunie 1978 până la 01 septembrie 1978;

-perioada reală de activitate de muncă a reclamantului în cadrul SRL „Firma broker „Balans”, cu includerea suplimentară a vechimii în muncă în perioada 01 ianuarie 1997-12 mai 1998 și cu o prelungire a stagiului total de cotizare cu un an și 4,5 luni;

-perioada reală de activitate de muncă a reclamantului în cadrul ÎM „Pamel Enterprise” SRL cu includerea suplimentară a vechimii în muncă în perioada 01 ianuarie 1999-15 aprilie 2001 cu o prelungire a stagiului total de cotizare cu 2 ani și 4 luni, potrivit certificatului de confirmare nr. 2071 din 11 iulie 2011;

-perioada reală de activitate de muncă a reclamantului în cadrul ÎM „KWB Group” SRL cu includerea suplimentară a stagiului de muncă pentru septembrie 2014 și perioada 01 ianuarie 2016 - 31 martie 2017, cu o prelungire a stagiului total de cotizare cu 1 an și 4 luni, potrivit certificatului de confirmare din 15 ianuarie 2018;

-obligarea părții să stabilească un stagiul complet de cotizare, recalcularea cuantumului pensiei, pornind de la stagiul complet de cotizare și cu dispunerea achitării diferenței pensiei recalculate, în raport cu pensia primită anterior, începând cu 05 octombrie 2018, ținând cont de indexarea ulterioară de la 01 aprilie 2019;

-repararea prejudiciului moral în sumă de 2000 de lei (f.d. 67).

Prima instanță, fiind investită cu examinarea cauzei, a admis acțiunea și s-a recunoscut ca fiind ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-79/19; B-131/19 din 18 februarie 2019 privind efectuarea recalculării pensiei pentru limită de vârstă; s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să dea curs cererii prealabile înaintate de reclamant și să includă în stagiul total de cotizare vechimea în muncă pentru următoarele perioade:

perioada studiilor în instituția de învățământ superior la zi din 24 august 1973 până la 01 septembrie 1973 și din 16 iunie 1978 până la 01 septembrie 1978;

perioada de activitate la SRL „Firma broker „Balans” din 01 ianuarie 1997 până la 12 mai 1998;

perioada de activitate la ÎM „Pamel Enterprise” SRL din 01 ianuarie 1999 până la 15 aprilie 2001;

perioada de activitate la ÎM „KWB Group” SRL din 01 ianuarie 2016 până la 31 martie 2017;

s-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul reclamantului compensația pentru prejudiciul moral cauzat în sumă de 2000 de lei.

Instanța de apel, judecând cauza, a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și a menținut hotărârea primei instanțe.

În susținerea temeiniciei acțiunii, instanțele ierarhic inferioare au indicat că actul de bază care confirmă stagiul de cotizare, conform pct.69 alin. (1) din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165 din 21 martie 2017, este carnetul de muncă.

Astfel, Curtea de Apel a susținut concluzia instanței de fond, precum că în speță, stagiul de cotizare al intimatului Serghei Balan, realizat în perioadele litigioase, se confirmă prin înscrierile efectuate în carnetul de muncă al acestuia și înscrierile suplimentare prezentate, inclusiv certificatele și ordinele angajatorilor.

Din aceste considerente, instanțele de judecată au apreciat ca fiind contrară legii poziția Casei Naționale de Asigurări Sociale referitoare la neinclusiunea în stagiul de cotizare al intimatului a perioadelor solicitate, în contextul în care proba realizării acestuia a fost prezentată instanței.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, conchide că concluziile instanței de apel și ale primei instanțe expuse în hotărârile judecătorești sunt în contradicție cu materialele cauzei, iar circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost apreciate, conform cerințelor legislației în vigoare.

Însă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție precizează că următoarele elemente ale cazului, analizate în ansamblu, conduc la consolidarea unei convingeri certe, privind legalitatea acțiunilor Casei Naționale de Asigurări Sociale și netemeinicia acțiunii depuse de Serghei Balan.

Astfel, Colegiul menționează că conform pct. 56 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 165 din 21 martie 2017, realizarea stagiului de cotizare reprezintă o condiție necesară în vederea stabilirii pensiei pentru limită de vârstă, a pensiei anticipate pentru limită de vârstă, a pensiei de dizabilitate, a pensiei de urmaș, în conformitate cu prevederile Legii privind sistemul public de pensii.

Totodată, pct. 57 din Regulamentul nominalizat prevede că stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei include perioade contributive și perioade necontributive.

Perioadele contributive includ activitățile la desfășurarea cărora persoana este supusă asigurării sociale.

Perioadele necontributive se consideră perioadele în care persoana nu este supusă asigurării sociale, dar, în temeiul legii, se includ în stagiul de cotizare.

Conform art. 36 din Legea nr. 489 din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, stagiul de cotizare se exprimă în ani și se calculează prin însumarea lunilor pentru care s-au plătit contribuții, în mărimile stabilite, la bugetul asigurărilor sociale de stat, atât asigurat, cât și de angajator sau, după caz, numai de asigurat, în situațiile prevăzute la art. 14 pct. 3)-5) și prin împărțirea sumei obținute la 12.

În contextul normelor menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reiterează că la 13 martie 2019 Serghei Balan a depus cerere de chemare în judecată, solicitând dreptul revendicat, dreptul la pensie.

În special, reclamantul Serghei Balan a solicitat includerea în stagiul de cotizare a perioadei de studii de zi în instituția de învățământ superioară, din data de 24 august 1973 până la 01 septembrie 1978, în total de 5 ani.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare, examinând cererea de chemare în judecată, au obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să includă în stagiul de

cotizare perioada de studii superioare de zi din data de 24 august 1973, până la 01 septembrie 1978.

La acest capitol, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează pct. 78 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 165 din 21 martie 2017, care prevede expres că perioada de studii în instituțiile de învățământ superior de zi de până la 01 ianuarie 1999, se confirmă prin diplomă sau prin certificat de arhivă, cu privire la perioada și absolvirea studiilor.

Iar, conform datelor din carnetul de muncă, instanța de recurs reține că Serghei Balan a fost înmatriculat ca student de învățământ de zi la Institutul Politehnic din Chișinău „Serghei Lazo” la data de 24 august 1973 și a fost exmatriculat în legătură cu finalizarea studiilor de învățământ superior la data de 01 septembrie 1978(f.d. 40)

Totodată, conform certificatului de arhivă, eliberat lui Serghei Balan, se confirmă că acesta a studiat la Institutul Politehnic din Chișinău, de la 01 septembrie 1973 până la 01 iulie 1978, fiindu-i eliberată diploma seria A-a nr. 209764, nr. de înregistrare 58, unde este indicată data de 16 iunie 1978, data finisării studiilor. (f.d. 150).

Astfel, Colegiul consideră că Casa Națională de Asigurări Sociale, întemeiat și legal a luat în calculul stagiului de cotizare a reclamantului Serghei Balan, perioada de studii în instituția de învățământ superior de zi, cuprinsă între 01 septembrie 1973 până la 16 iunie 1978, conform datelor din diploma seria A-a nr. 209764, nr. de înregistrare 58, eliberate lui Serghei Balan și nu din carnetul de muncă, astfel stabilind stagiul de cotizare pentru perioada de studii în instituția de învățământ superior de zi de 4 ani și 9 luni.

Așadar, instanța de recurs apreciază ca fiind eronate constatările instanței de apel, că stagiul de cotizare pentru perioada studiilor de învățământ superior de zi, se confirmă prin înscrierile efectuate în carnetul de muncă, or, legea expres indică condiția confirmării perioadei de studii în instituțiile de învățământ superior de zi de până la 01 ianuarie 1999, prin diploma de studii.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiată concluzia primei instanțe, menținută prin decizia instanței de apel, referitor la includerea în stagiul de cotizare a reclamantului Serghei Balan perioada de activitate la SRL „Firma broker „Balans”, începând cu data de 01 octombrie 1997 până la 12 mai 1998.

În susținerea acestei concluzii, Colegiul menționează că conform art. 51 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, confirmarea stagiului de cotizare realizat anterior implementării evidenței individuale se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte acte eliberate în modul stabilit. Modul de confirmare a stagiului de cotizare menționat se stabilește de Guvern.

Astfel, conform pct. 70 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 165 din 21 martie 2017, actul de bază care confirmă stagiul de cotizare, este carnetul de muncă.

În vederea celor relatate, Colegiul reiterează că conform mențiunilor din carnetul de muncă al intimatului Serghei Balan, acesta în perioada 01 octombrie 1991-12 mai 1998 a activat la ÎM „Firma broker „Balans” SRL (f.d.71).

Deci, reclamantul Serghei Balan a solicitat includerea în stagiul de cotizare a perioadei de activitate, începând cu data de 01 octombrie 1991 până la 12 mai 1998 la SRL „Firma broker Balans”.

În acest context, Colegiul menționează că potrivit Certificatului pentru calcularea și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii nr. 1481 din 20 octombrie 2018, anexat la materialele cauzei, SRL „Firma broker „Balans” a calculat și a achitat contribuții obligatorii pentru toți angajații pentru anii 1992, 1993, 1994, 1995, 1996 (f.d. 17). Prin urmare, perioada de activitate de la 01 ianuarie 1997 până la 12 mai 1998, perioadă pentru care nu au fost virate contribuțiile de asigurări sociale, nu pot fi luate în calculul stagiului de cotizare a reclamantului Serghei Balan și ca rezultat, instanța de recurs consideră că este legal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de a include această perioadă în stagiul de cotizare al acestuia.

Or, art. 32 din Legea sistemului public prevede că neplata în termenele stabilite a contribuțiilor de asigurări sociale de către asigurații cu declarație de asigurare sau cu contract de asigurare, atrage după sine decăderea din drepturile la prestații până la achitarea contribuțiilor restante și a majorărilor de întârziere aferente.

Referitor la pretenția privind obligarea Casei Naționale de Asigurare Socială în vederea includerii perioadei de activitate din cadrul SRL „Pamel Enterprise” din data de 01 ianuarie 1999 - 15 aprilie 2001 și a perioadei de activitate la ÎM „KWB Group” SRL, începând cu data de 01 ianuarie 2016 până la 31 martie 2017, Colegiul menționează următoarele.

Conform înscrisurilor din carnetul de muncă al intimatului lui Serghei Balan, acesta în perioada 15 mai 1998 - 15 aprilie 2001 a activat în cadrul ÎM „Pamel Enterprise” SRL (f.d.19-20) și în perioada 01 decembrie 2010- 31 martie 2017 și-a desfășurat activitatea în cadrul ÎM „KWB Group” SRL (f.d.22).

Reclamantul Serghei Balan a invocat că la calcularea stagiului pentru activitatea de muncă la SRL „Pamel Enterprise”, Casa Națională de Asigurări Sociale a inclus doar perioada de activitate până în anul 1999 și anume din data de 15 mai 1998 și până la 31 decembrie 1998. Ca rezultat stagiul de cotizare în această perioadă de activitate a reclamantului, a fost stabilită de Casa Națională de Asigurări Sociale doar de 6 luni. Iar, pentru perioada activității de muncă la ÎM „KWB Group” SRL stagiul de cotizare a fost calculat doar de 5 ani.

În susținerea corectitudinii calculului efectuat de Casa Națională de Asigurări Sociale, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, dovada stagiului de cotizare de după

implementarea evidenței individuale (după 01 ianuarie 1999), potrivit art. 7 alin. (1) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, se face pe baza datelor din contul personal, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale.

Iar, conform datelor din sistemul informațional, extrasului din contul nr. 2233 a lui Serghei Balan, pentru perioada nominalizată nu sunt reflectate contribuțiile de asigurări sociale (f.d. 54-56). Prin urmare, Colegiul consideră că nu este temei legal de a include în stagiul de cotizare a reclamantului Serghei Balan perioada respectivă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiate argumentele invocate de Serghei Balan, precum că ÎM „KWB Group” SRL a achitat contribuțiile de asigurări sociale de stat pentru perioada din 01 ianuarie 2016 până la 31 martie 2017. Or, în ordinul de plată nr. 122 din 13 aprilie 2018 este indicat că ÎM „KWB Group” SRL a achitat contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii din salariu pe luna martie 2018 (f.d. 24-25), dar nu pentru perioada 01 ianuarie 2016 – 31 martie 2017.

Mai mul, din datele carnetului de muncă a reclamantului Serghei Balan, Colegiul reține că acesta a activat la ÎM „KWB Group” SRL începând cu 01 decembrie 2010 până la 31 martie 2017.

În circumstanțele descrise, instanța de recurs apreciază ca este eronată concluzia instanțelor ierarhic inferioare, precum că, Casa Națională de Asigurări Sociale urmează a fi obligată la recalcularea cuantumului pensiei intimatului Serghei Balan, luându-se în calcul integral perioadele indicate de acesta. Or, după cum s-a stabilit, perioadele, pentru care nu au fost virate contribuțiile de asigurări sociale, nu pot fi luate în calculul stagiului de cotizare.

Din același motiv, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind neîntemeiat argumentul reclamantului Serghei Balan, precum că Casa Națională de Asigurări Sociale, la calcularea stagiului de cotizare pentru perioada de activitate la întreprinderile menționate în contextul de mai sus, a ignorat datele din carnetul de muncă, unde sunt incluse perioadele de activitate a lui Serghei Balan în cadrul acestor societăți.

La segmentul dat, Colegiul reiterează că prin carnetul de muncă se confirmă stagiul de cotizare realizat, însă drepturile privind stabilirea prestațiilor sociale pentru perioadele indicate în carnetul de muncă, se iau în considerare doar în temeiul achitării contribuțiilor de asigurării sociale la bugetul de stat, care, în speță, nu au avut loc pentru perioadele solicitate, deși sunt indicate în carnetul de muncă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, de asemenea, consideră eronată constatarea instanței de apel, precum că omisiunea angajatorilor de a prezenta declarațiile sau, eventual autorităților abilitate de a încasa forțat contribuțiile respective în cazul neachitării acestora, nu ar constitui un temei justificat de a priva intimatul de dreptul la pensie.

Or, acestea se contrazic prin mențiunile din art. 32 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, care prevede decăderea din drepturile la prestații, până la achitarea contribuțiilor restante și a majorărilor de întârziere aferente.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, judecând recursul, conchide că prima instanță și instanța de apel eronat au ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii reclamantului Serghei Balan care urmează a fi respinsă.

Subsecvent, Colegiul consideră, că urmează a fi respinsă și pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral în mărime de 2 000 de lei, aceasta fiind o pretenție accesorie, ce decurge din pretențiile inițiale.

Mai mult ca atât, prejudiciul moral, precum și întinderea lui, invocat de reclamantul Serghei Balan, nu a fost probat în niciun fel, purtând astfel un caracter declarativ.

Or, art. 1423 Cod civil, în vigoare la momentul apariției situației juridice, statua că mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Iar, caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Ținând cont de cele reținute supra, instanța de recurs relevă că refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale, expus în răspunsul nr. B-79/19; B-131/19 din 18 februarie 2019, de recalcula lui Serghei Balan cuantumul pensiei stabilite anterior cu includerea recalculării stagiului total de cotizare, luându-se în considerare vechimea în muncă pentru perioadele solicitate în acțiune, este întemeiat și nu există temeii de a-l considera ilegal.

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 247, 248 alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova.

Se casează integral decizia din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 03 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Balan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu

privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului moral și se emite o nouă decizie prin care:

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Balan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Victor Burduh

Nina Vascan